

Landskap: *Blekinge* Upptecknare: *Gud Englund*
 Härad: *Lister* Berättare: *Anton Andersson, Kilsbult*
 Socken: *Gammalstorp* - Berättarens yrke: *f. d. lantbrukare*
ö Jäms
by
 Uppteckningsår: *1965* Född år *1894* i *Gammalstorp*

Emigration. s. 1-11.

Lu F 128

ACC. N:R M. 16229:1.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

mitt hem ligger i Kulla: Gamval-
torps församling. Far hette Anders Bengtsson
och var smed i Kulla by. Mor var hem-
mefru. Hon hette Hanna Olsson. Farfar
kom från Kyrkkults församling. Han
var smed i Månaskov. Morfar var lant-
brukare i Djupa Dal i Näsens socken.

Vi var fem bröder och alla födda i
Kulla: Alfred, Olof, Bertt Gustav och
Anton. Jag minns ej mina bröders fö-
delseår. Stälk är jag född 1894. Vi var
inte mer än 8-10 år, då vi fick hjälpa
till i smedjan hemma. Vi fick trampa
båtarna och hjälpa far med lite av väje.
Jag känner inte till, vem som
först emigrerade från dessa trakter. Jag
kunde tre kvinnor på fars sida, som reste
ut före 1900. De hette Mattis, Olof och

Hilda Håkansson. De reste den ena ef-
ter den andra. Först reste Mattis, något
år därefter Ola och efter ytterligare ett
år Hilda. De reste för att det var
fattigdom och out om arbeten här i Sve-
rige. En av pojkarna, vem det nu var,
kunde också värvat sig men tyckte in-
te om det militära utan reste ifrån det.
Far hjälpte dem med pengar till över-
resan! De vägen gick över Köpenhamn
och England. De kom alla tre till Kin-
necota! Pojkarna arbetade först på
verkstaden men blev sedan sina egna
smeder. Hilda arbetade som hembiträ-
de. De betalade snart igen pengarna,
de lånade av far och stod i kontakt
med oss brevlösa. Pojkarna blev far-
mare stämde så småningom och gifte

sig med svenskar. Flickan gifte sig aldrig. De sista tjugo åren arbetade hon som kackerla. De blevde sig bra tänkte alla tre. Mattis var hemm och lätsade på onkel. 1900 med sin fru.

Vi hade en bok i hemmet som hetta "Woodamerika" Jag tror att någon av kusinerna hade givit oss den. Jag hade inte direkt någon uppfattning om Amerika, då jag var barn - sedan fick jag bara för mig, att jag skulle resa, och så blev det så. Vi var fyra av fem bröder som reste ut. Far och mor tyckte inte om att vi gav oss av. Vår ekonomi var god. Vårt hem var en envåningsbyggnad med inrett rum ovan på. Det var en träbyggnad, målad i

ACC. N:R M. 16229:4

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

grått och med spåntak. Det var tre rum och kök på nedre våningen.

x Det var många, som reste ut från Kulle by. Ofta kunde det vara så, att barnen reste ut och tog över sina föräldrar sedan. Det reste folk västan från varje stuga. Johan Larsson och hans fru reste in till barnen i S:t Pauli omkring 1900. 1923-24 reste Sven Rasmussen och hans fru till sina barn i Minneapolis. De som nu lever kvar av dessa barn, bor i Californien. Jag kunde två kamrater som reste ut 1923-24: Erik Nilsson kom till Chicago och Karl Pettersson kom också till Frankrike där omkring. Erik kom hem igen på 40-talet. Jag känner inte till någon som reste ifrån Fånsjö. Det var en, som hette Arvid

x by i
Gammalstupa
ms.

Försson. Han kom hem på 30-talet och
köpte sig en gård där.

Det förekom ingen propaganda i de svenska
amerikanska tidningarna. Inga agenter
fanns där heller. Alla reste på eget
beväg. Ingen försökte heller förhindra
emigrationen.

Born Alfred reste omkring 1904-05. Han ut-
le ut och se sig omkring. Innan han
reste arbetade han på varvet i Sölves-
borg. Detta arbete ledde honom e-
n del tid på. Han hade själv tjänat
ihop pengar till resan. Resvägen gick
över Malmö - Köpenhamn. Den vägen
har vi alla rest. Ett år senare reste
Olaf. Han arbetade bränns i smedjan
hos far, innan han reste. Farsgården blev
en rätt stor rörelse på den tiden. Då

ACC. N:R M. 16229:6.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Kunde man se en 10-15 hestar, som stod
på gården och väntade på att bli skod-
da. Olof ordnade väl i stort sett
respengar själva. Bernt reste ytterligare
ett år senare. Han var också smed hem-
ma hos far. Bröderna skickade resbil-
jett till honom. 1914 reste jag ut, och
jag hade själva tjänat ihop pengar till
resan. Jag var 18 år gammal då. En
Olof kom hem på besök 1915 och reste
till Väner igen i mitt sällskap. Innan
jag reste hade jag arbetat i ett år
på Olofstoms bruk. Jag stod vid press
och trycksvarv där. Min resa berodde
också till en viss del på, att jag vil-
de slippa exercisen. Det portades ju
så mycket skit om'et så de flesta
ville väl helst slippa ifrån. Det var

många, som rekte ifrån vämpplikten.

Jag fick dock göra min när jag kom hem. Jag var väl 28-29 år då. Det var vid infanteriet i Karlskrona, jag låg, och jag har väl aldrig haft det så bra som då. Mitt arbete bestod i att skäta en elektrisk pump vid Rosenhelms herregård. Den tillhörde kustartilleriet denna gård. Vi fick i regel mycket god mat. Befälet var också mycket bra, så var som på en liten skit till furiv.

Vi fyra bröder kom alla till Minneapalis i Minnesota. Vi kom till järnvägen och blev vallare. Vi jobbade för Nyckar och engelsmän. Bolaget hette Hyattian Company, St Paul, Minn. Bernt blev emellertid kusk under

ACC. N:R M. 16229:8.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Sina sista år därute. Vi flyttade fram
och tillbaka, var helst belaggt de två-
de oss, och tidvis ägnade vi oss även
åt gruvarbete. Vi var ett år utanför Chi-
cago och arbetade på en dräneringska-
nal. Plutten hette Blue Island. Då
var vi vid järngruvorna vid Hebbing
och Calumet i Nörra Minnesota. Ett
knippst i arbetade vi vid järnvägen
i Winnipeg i Minnesota.

År 1922 reste jag hem igen. Jag reste
hem, därför att jag helt enkelt ville
komma hem. Jag frivades aldrig med
klimatet därute. Jag köpte år 1923
en gård i Hesselbult, Färsberg.

Alfred och Bernt dog därute. De va-
rade i 30-35-årsåldern när de dog.
Alfred var på resa hem och låg på

ett hotell i Minneapolis. På vintern öpp-
nade någon gaskranarna, och låg dag
Bernt dag i ugnen.

Olof var alltså där inne i Minneapo-
lis. Tunnan han blev pensionerad, var han
smäl på järnvägen. Han är gift.

Emigranterna som kom hem, skott ofta
och skrövlade. De inbillade folk, att
de var kapitalister, och hade sedan
knappast några pengar tillbaka. Deras
klädsel var faktiskt annerlunda. Det
var annan fason på både kläder och på
skar. Det var också i regel bättre tytt
än det, man kunde köpa här.

Det kan väl tänkas, att någon emi-
grant fört något tytt med sig hit, och
att sedan nyheten spritte. Jag hade
9 för en smula vid sidan om jordbruket

i Jämsberg. Man hade lärt sig lite smitt
och gått därute, och som man se-
dan kunde tillämpa här hemma. Det
gällde smittet i vagns och i jordbruks-
redskap.

Man får väl säga, att emigrationen haft
en rent ekonomisk verkan för många
familjer. Det är många emigranter, som
dragit pengar till landet här. De
var nog också först här hemma på
många områden. Det blev ingen brist
på arbetskraft här genom emigrationen.
Då var det överbefolkat i dessa
lokaler.

Amerika var bra för en, som hade ka-
rakter och som kunde sköta sig. Hade de
inte karakter, så gick de om i st.

Jag arbetade knappt aldrig i st.

ACC. N:R M. 16229: //.

derna. Vi lig i bräder west hel ti-
den. Städerna va ingen plats för de,
som ville komma någon vart.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND